

KUNTIEN JA HUS:N ASIAKAS- JA POTILASTIETOJÄRJESTELMÄN HANKINTA

Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin tulokset ja päätösehdotuksen perustelut (tuotevertailun A osittainen uusinta)

Sisällysluettelo

1. Dokumentin tarkoitus	3
2. Tausta	3
3. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin tavoitteet ja periaatteet	4
4. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin toteutus	5
5. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin osa-aluekohtaiset arviointimenettelyt ja tulokset	7
6. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin lopputulos	12
Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin tulosten liitteet:	12

1. Dokumentin tarkoitus

Tässä perustelumuistiossa ja sen liitteissä kuvataan alkuvuodesta 2015 toteutettu ohjelmistomuutoksen vastaavuusarviointi lopputuloksineen. Dokumentissa kuvataan myös vastaavuusarvioinnin osa-aluekohtainen toteutustapa. Ohjelmistomuutoksen vastaavuusarvioinnin tarkoituksena oli varmistua siitä, että Apotti-hankkeen toisella neuvottelukierroksella mukana olevan tarjoajan (Epic Systems Corporation) uusi, osin muutettu ohjelmistokokonaisuus on toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden kannalta arvioituna vähintään aiemman ohjelmistokokonaisuuden tasoa vastaava. Arviointitarve perustuu tarjoajan ilmoittamaan muutokseen siinä ohjelmistokokonaisuudessa, jolla tuotevertailu A suoritettiin.

2. Tausta

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä KL-Kuntahankinnat Oy ovat tehneet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyötä. Hankintayhteistyö on osa APOTTI-hankekokonaisuutta. Hankinnan kohteena on kuntien ja HUS:n käyttöön tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä.

Hankinta toteutetaan hankintalain 25 §:n mukaisena neuvottelumenettelynä. Neuvottelujen aikana hankinnan sisältöä ja laajuutta voidaan täsmentää. Hankintalain 26 § mukaan hankintayksikön on neuvoteltava tarjoajien kanssa tarjousten mukauttamiseksi hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä esitettyihin vaatimuksiin. Neuvottelujen tarkoituksena on hankintalain 62 §:n mukaisesti parhaan tarjouksen valinta. Neuvottelumenettelyn aikana hankinnan kohde, hankinnalle asetetut tavoitteet ja hankinnan toteutustapa täsmentyvät ja tarjoajat voivat mukauttaa ratkaisujaan vastaamaan neuvotteluissa oppimaansa ja näkemäänsä.

Järjestelmähankesta julkaistiin hankintailmoitus¹ www.hankintailmoitukset.fi -sivustolla 30.8.2013 sekä korjausilmoitus 1.10.2013. Neuvottelumenettely ja siihen kiinteästi liittyvä tuotevertailu ovat kaksi vaiheista. Ensimmäisen neuvottelukierroksen jälkeen suoritettiin tarjoajien ns. välikarsinta, jossa toiselle neuvottelukierrokselle valittavien tarjoajien tuli täyttää hankinnan kohteen välikarsintavaiheelle asetetut vähimmäisvaatimukset. Tuotevertailun osalta tämä tarkoitti demonstraatioihin perustuvia arvioiteja siten, että toiselle neuvottelukierrokselle valittavien tarjoajien tarjoamien sosiaali- ja terveydenhuollon tuotteiden toiminnallinen laajuus ja laatu, käytettävyyden ja mukautettavuus ovat hankkeen ja hankinnan tavoitteisiin nähden riittäviä.

Hankintarenkaan jäsenorganisaatiot tekivät kukin tahoillaan yhdenmukaisen päätöksen² toiselle neuvottelukierrokselle valittavista tarjoajista ensimmäisen vaiheen vähimmäisvaatimuksia ja vertailuperusteita³ soveltamalla.

Toiselle neuvottelukierrokselle valitut toimittajat olivat:

- CGI Suomi Oy (*jäljempänä CGI*)
- Epic Systems Corporation (*jäljempänä Epic*)

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintamenettelyn sääntöjen sekä neuvottelumenettelyn tarkoituksen ja siinä noudatettavien menettelykäytäntöjen mukaisesti tarjoajille on annettu tietyin edellytyksin mahdollisuus vaihtaa ohjelmistokokonaisuuttaan tai tehdä siihen muutoksia neuvottelumenettelyn

¹ Hankintailmoitus 1.10.2013

² Helsingissä, Vantaalla, Kauniaisissa, HUS:ssa sekä KL-Kuntahankinnat Oy:ssä päätökset tehtiin 11. elokuuta 2014 ja Kirkkonummella 28. elokuuta 2014.

³ Tuotevertailun A vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet 3.2.2014 sekä Tuotevertailun A osa-alueiden sisäiset painoarvot 28.2.2014

aikana. Tuotevertailua koskevien periaatteiden⁴ mukaisesti tarjoajan tuli käyttää tuotevertailussa lähtökohtaisesti samaa ohjelmistokokonaisuutta, jota tarjoaja tulee tarjoamaan lopullisessa tarjouksessaan. Tarjoaja voi vaihtaa ohjelmistokokonaisuuden tai tehdä siihen olennaisia muutoksia ainoastaan hankintarenkaan luvalla, jolloin uuden ohjelmistokokonaisuuden tuli olla toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden kannalta vähintään alkuperäistä tasoa vastaava. Tarjoaja Epic ilmoitti 14.10.2014 muuttavansa ohjelmistokokonaisuuttaan käytetyn ohjelmistoalustan osalta. Muutoksella on osittaista vaikutusta ohjelmistoalustaan, jolla hankintamenettelyn osana toteutettavan tuotevertailun ensimmäinen vaihe (tuotevertailu A) toteutettiin. Käytännössä Epic ilmoitti käyttävänsä omaa ohjelmistoalustansa aiempaa laajemmin ohjelmistokokonaisuutensa alustana. Epicin uuden ohjelmistokokonaisuuden alustana käyttämä perusohjelmistoalusta/runko on hankintarenkaan vaatimalla tavalla tuotantokäytössä ja Epic on käyttänyt samaa alustaa jo osana aiempaa ohjelmistokokonaisuuttaan.

Edellä kuvattu, ohjelmistomuutoksia koskeva hankintamenettelyn sääntö tarkoittaa käytännössä sitä, että

- lupa edellyttää aina, että muutettu ohjelmistokokonaisuus on vähintään alkuperäistä tasoa vastaava
- vastaavuus voidaan tarvittaessa todentaa arvioimalla ohjelmistokokonaisuus tarvittavilta osin uudelleen.

Epicin ilmoituksen vastaanotettuaan hankintarengas päätti käyttää tuotevertailun periaatteiden mukaisia oikeuttaan arvioida muutetun ohjelmistokokonaisuuden vastaavuus suhteessa tuotevertailu A:ssa käytettyyn ohjelmistokokonaisuuteen, sillä lupaa ohjelmistomuutokseen ei käytännössä voida myöntää pelkän ilmoituksen perusteella, koska vaadittua vastaavuutta ei vielä ilmoituksen perusteella kyetä arviomaan. Vastaavuusarvioinnin toteuttamiseksi tuotevertailu A päätettiin uusia siltä osin, kuin muutoksella oli vaikutusta Epicin ohjelmistokokonaisuuteen. Päätös ohjelmistokokonaisuuteen tehtävän muutoksen hyväksyttävyydestä tehdään arvioinnin tulosten perusteella. Vastaavuudenarvioinnin suorittamisesta ilmoitettiin tarjoajille 27.10.2014 ja hankkeen ohjausryhmän päätöksen 24.10.2014 mukaisesti käynnistettiin tuotevertailu A:n osittaisen uusinnan ja vastaavuuden arvioinnin valmistelut viipymättä.

Vastaavuusarvioinnin tulosten perusteella hankkeen ohjausryhmä tekee hankintarenkaan jäsenille ("hankintayksiköille") esityksen joko ohjelmistomuutoksen hyväksymiseksi, mikäli muutettu ohjelmistokokonaisuus vastaa tasoltaan aiempaa ohjelmistokokonaisuutta, tai vaihtoehtoisesti ohjelmistomuutoksen kieltämisestä, mikäli muutettu ohjelmistokokonaisuus ei ole aiemmin arvioitua tasoa vastaava. Vastaavuusarvioinnista tullaan esityksen pohjalta tekemään muutoksenhakukelpoinen päätös kussakin hankintayksikössä.

Vastaavuusarvioinnin tuloksilla ei ole vaikutusta lopulliseen tarjousvertailuun, kuten ei myöskään alkuperäisen Tuotevertailu A:n tuloksilla.

3. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin tavoitteet ja periaatteet

Alkuperäisen tuotevertailun A tavoitteet

Toiminnallisen laajuuden ja laadun arvioinneissa haettiin näyttöä siitä, että tuotteet kattavat hankintarenkaan tarvitsemat keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisuudet ja täyttävät eri käyttäjäryhmien tarpeet.

Käytettävyyden arvioinneissa todennettiin, että tuotteiden käytettävyys keskeisissä sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisuuksissa on riittävää tasoa. Sen alatavoitteina ovat tuloksellisuuden, tehokkuuden ja käyttäjätuottavuuden lisääminen sekä asiakas- ja potilasportaalin käytön esteettömyyden ja hyvän käyttökokemuksen edistäminen.

⁴ Tuotevertailun kuvaus ja toteutussuunnitelma, versio 1.1, 14.2.2014; luku 3

Mukautettavuuden arvioinneissa haettiin näyttöä siitä, että tuotetta voidaan mukauttaa käyttäjien ja käyttäjäorganisaation tarpeisiin ja näiden muutoksiin kustannustehokkaasti ja toimittajariippuvuutta vähentävästi.

Vastaavuusarvioinnin periaatteet

Tuotevertailua koskevien periaatteiden⁵ mukaisesti tarjoajan tuli käyttää tuotevertailussa lähtökohtaisesti samaa ohjelmistokokonaisuutta, jota tarjoaja tulee tarjoamaan lopullisessa tarjouksessaan. Tarjoaja voi vaihtaa ohjelmistokokonaisuuden tai tehdä siihen olennaisia muutoksia ainoastaan hankintarengasluvulla, jolloin uuden ohjelmistokokonaisuuden tuli olla toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden kannalta vähintään alkuperäistä tasoa vastaava. Hankintarengas todentaa vastaavuuden arvioimalla ohjelmistokokonaisuus tarvittavilta osin uudelleen (*vastaavuusarvioinnin toteutuksen taustoista tarkemmin ks. luku 2*).

Vastaavuusarvioinnin tuloksilla ei ole vaikutusta lopulliseen tarjousvertailuun, kuten ei myöskään aluperäisen Tuotevertailu A:n tuloksilla.

Vastaavuuden arviointi ja vaikutukset vähimmäisvaatimusten täyttymiseen

Tarjoajan Epic muutetun ohjelmistokokonaisuuden vastaavuuden arviointi⁶ suhteessa tuotevertailu A:ssa käytettyyn ohjelmistokokonaisuuteen nähdessä päätettiin todentaa vertailun toteuttavien asiantuntijoiden lausuntojen perusteella seuraavasti: Vastaavuusarvio perustuu tarjoajan Epic tuotevertailu A:n osittaisessa uusinnassa ja tuotevertailu A:ssa keväällä 2014 saavuttamaan tasoon sekä arvioivien asiantuntijoiden kokonaisarvioon vastaavuudesta tuotevertailun A osittaista uusintaa koskevassa laajuudessa (*ks. luku 4 jäljempänä*).

Mikäli arvioinnin perusteella tarjoajan muutettu ohjelmistokokonaisuus vastaa muuttuneilta osin toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden osalta aiempaa tuotevertailu A:ssa käytettyä ohjelmistokokonaisuutta, voidaan luonnollisesti myös tuotevertailu A:han liittyneiden vähimmäisvaatimusten⁷ katsoa täyttyväntarjoajan muutetun ohjelmistokokonaisuuden osalta. Jos muutettu ohjelmistokokonaisuus arvioidaan muuttuneilta osin toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden kannalta aiempaa ohjelmistokokonaisuutta vastaavaksi, arvioidaan kuitenkin samalla tulosten perusteella, ettei ohjelmistokokonaisuuden vaihdoksesta seuraa myöskään muutoksia vähimmäisvaatimusten täyttymisen arviointiin.

4. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin toteutus

Vastaavuusarvioinnin kohde ja laajuus

Vastaavuutta arvioitiin niillä osa-alueilla, joihin ohjelmistomuutoksella oli vaikutusta. Arviointi kohdistui osa-alueisiin⁸ *toiminnallinen laajuus ja laatu, käytettävyyys* sekä *mukautettavuus* ja osa-alueittain vain niihin aihe-alueisiin, joissa ohjelmistokokonaisuus oli muuttunut. Niiltä osin kuin muutoksia oli tapahtunut, aihealueet uusittiin kokonaisuutena.

Toiminnallisen laajuuden ja laadun osa-alueella arvioinnin kohteena olivat aihealueet kotihoito ja vanhuspalvelut (A5), sähköinen asiointi (A6), toimeentulotuki (A7), lastensuojelu (A8) sekä vammaispalvelu (A9). Käytettävyyden osa-alueella arvioinnin kohteena olivat käytettävyyden asiantuntija-arviointi toimeentulotuen, lastensuojelun ja vammaispalvelun aihealueilla sekä ammattilaisasiantuntijoiden suorit-

⁵ Tuotevertailun kuvaus ja toteutussuunnitelma, versio 1.1, 14.2.2014; luku 3

⁶ Tuotevertailun A osittaisen uusinnan kuvaus ja toteutussuunnitelma, 27.11.2014; luku 3

⁷ Tuotevertailun A vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet, 3.2.2014 sekä Tuotevertailun A osa-alueiden sisäiset painoarvot, 28.2.2014

⁸ Tuotevertailun kuvaus ja toteutussuunnitelma, versio 1.1, 14.2.2014, luvut 2 ja 4

tama käytettävyyden arviointi samoilla aihealueilla kuin toiminnallisessa laajuudessa ja laadussa. Mukautettavuuden osa-alueella kohteena olivat sosiaalihuollon mukautettavuuden arvioinnissa aihealueet raportointi, lomakkeet, protokollat, näkymät ja heräte käsittely (=tapahtuman käsittely).

Eteneminen

Vastaavuusarvioinnin käytännön toteutustapa on kuvattu vastaavuusarvioinnin kuvaus ja toteutussuunnitelmassa (ks. liite 1). Vastaavuusarvioinnin toteutustapa suunniteltiin asiantuntijoiden toimesta sellaiseksi, että arvioinnin perusteella kyetään varmistumaan siitä, että uudelleen arvioinnin tulokset ovat mahdollisimman luotettavia. Muutettua ohjelmistokokonaisuutta arvioidaan nimenomaan suhteessa aiemman ohjelmistokokonaisuuden tasoon ja arviointi toteutetaan samojen arvioijien toimesta sekä samaan arviointitapaan perustuen, jolla myös aiempi arviointi (tuotevertailu A) suoritettiin.

Tarjoajalle ilmoitettiin 18.11.2014 kaikki demonstraatiopäivät ja arvioitavien aihealueiden nimet. Lähtökohtana oli mahdollisimman identtinen toteutus vastaavuuden arvioinnin yhteismitallisuuden varmistamiseksi. Ajankohdaksi määräytyi ensimmäinen mahdollinen, eli 7.-9.1.2015. Ajankohtaan vaikutti mm. kevään 2014 vastaaviin arviointitilaisuuksiin osallistuneiden arvioijien aikataulu ja saatavuus arviointityöhön. Tarkat tiedot toteutuksen sisällöstä tarjoaja sai tietää 27.11.2014, jolloin tarjoajalle toimitettiin vastaavuusarvioinnin kuvaus- ja toteutussuunnitelma liitteineen sekä muu arviointimateriaali (ks. liite 1).

Tarjoajalla oli kaikkiin vastaavuusarvioinnin demonstraatiovalmisteluihin aikaa noin kuusi viikkoa. Kevään 2014 tuotevertailu A:ssa aihealueiden A5 ja A6 käyttäjätarinoiden demonstraatioiden valmisteluun oli ollut aikaa seitsemän viikkoa, mukautettavuustehtävien valmisteluun neljä viikkoa ja aihealueiden A7-A9 käyttäjätarinoiden demonstraatioiden valmisteluun 12 viikkoa. Vastaavaa porrastettua läpivientiä ja materiaalityöitä ei ollut tarkoituksenmukaista järjestää.

Ilmoitetun aikataulun mukaisesti tarjoajan edustajat demonstroivat luentosaleissa käyttäjätarinoiden toteutuksia, suorittivat tuotteen mukautettavuutta osoittavia tehtäviä sekä demonstroivat mukautettavuuden keskeisten vaatimusten toteutumista. Demonstraatioiden kesto ja läpivienti määräytyi kevään 2014 tuotevertailun A ohjelman mukaisesti ja ne vaihtelivat aihealueen ja tehtävien luonteen sekä laajuuden perusteella.

Hankintarenkaan puolelta demonstraatioita seurasivat ja niiden toteutusta arvioivat eri aihealueiden kevään 2014 tuotevertailu A:n vastaavien arviointiryhmien asiantuntijoista kootut vastaavat arviointiryhmät.

Arviointimateriaali

Vastaavuusarvioinnissa pisteiden laskutapa⁹, demonstraatioihin valmistautuminen¹⁰, käytettävät käyttäjätarinat ja arviointikysymykset sekä mukautettavuustehtävät arviointilomakkeet mukaan luettuna olivat samat kuin maaliskuussa 2014 suoritettussa tuotevertailu A:ssa:

Toiminnallisen laajuuden ja laadun sekä käytettävyyden arvioinneissa käyttäjätarinoiden aihealueet olivat

- A5 Kotihoito ja vanhuspalvelut: kotihoidon ja vanhuspalveluiden potilas-/asiakaspalvelutoiminta
- A6 Sähköinen asiointi: potilas- ja asiakasportaalien käyttö ammattilaisen näkökulmasta
- A7 Toimeentulotuki: toimeentulotuen hakeminen, päätös ja maksu
- A8 Lastensuojelu: lastensuojeluilmoitus, kiireellinen sijoitus ja huostaanotto
- A9 Vammaispalvelu: vammaispalvelutarpeen selvittäminen, suunnitelma ja päätös

Mukautettavuuden arvioinnissa sosiaalihuollon ennakotehtävien ja testitilannetehtävien tehtäväsarjoissa oli viisi tehtävätyyppiä: kaksi erityyppistä lomaketta, raportointitehtävä, työn kulku (protokolla)

⁹ Tuotevertailun A pisteytysmalli, 23.3.2014

¹⁰ Tuotevertailun A valmistautumisohjeet, 14.2.2014

sekä näkymät. Herätekasittelyn tehtävät olivat näiden tehtävien sisällä. Testitilannetehtävissä oli lisäksi sähköisen asiointin mukautettavuuden tehtäviä.

Tarjoajan opastus ja materiaalityötoimitukset

Vastaavuusarviointia koskeva materiaali toimitettiin vastaavuusarvioinnin kuvaus ja toteutussuunnitelma –dokumentissa (ks. *liite 1*) ilmoitetun aikataulun mukaisesti. Erillistä tarjoajan opastus eli vendor-brief –tilaisuutta ei katsottu tarpeelliseksi. Tarjoajalle oli järjestetty mahdollisuus myös kysyä toteutukseen liittyvistä järjestelyistä.

Läpivienti

Demonstraatiopaikat:

Vastaavuusarvioinnin demonstraatiot järjestettiin Helsingissä Apotti-hanketoimiston osoittamissa tiloissa ja olivat varustukseltaan vastaavat kuin kevään 2014 tuotevertailu A:n demonstraatiotilat.

Valmisteluohjeiden mukaisesti tarjoajan oli mahdollista katselmoida demonstraatiotilat demonstraatioiden valmisteluja varten.

Osallistujat:

Kuhunkin demonstraatioon tarjoaja nimesi valmistautumisharjojen mukaisesti demonstraatioiden luonne ja laajuus huomioon ottaen riittävää asiantuntemusta omaavan asiantuntijajoukon.

Hankintarenkaan puolelta demonstraatioissa oli mukana aihealuekohtaisia terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toiminnallisuuden substanssiasiantuntijoita, kaksi käytettävyyssiantuntijaa sekä organisoinnista vastanneita henkilöitä vastaavalla tavalla kuin keväällä 2014. Arvioijiksi kelpuutettiin vain ne arvioijat, jotka olivat osallistuneet näihin arviointitilaisuuksiin myös kevään 2014 tuotevertailussa A. Eri arviointitilaisuuksiin osallistuneita eri arvioijia oli yhteensä 52/63 eli keskimäärin noin 83% kevään arvioijista sekä lisäksi yksi järjestelyistä vastannut hankintarenkaan edustaja.

Päiväkohtaiset ohjelmat:

Demonstraatioiden kestot vaihtelivat aihealueen luonteen ja tehtävien luonteen sekä laajuuden mukaan samalla lailla kuin kevään tuotevertailu A:ssa. *Liitteessä 2* on lopulliset päiväohjelmat.

Arvioijakohtaiset kokonaisarviot vastaavuuden arvioinneista:

Jokaisen arviointitilaisuuden päätteeksi ammattilaisasiantuntija-arvioijat antoivat aihealuekohtaisesti kaiken ao. demonstraatioissa näkemänsä ja siitä syntyneen vaikutelman perusteella kokonaisarvion vastaavuuden arvioinnista kevään 2014 tuotevertailu A:ssa todettuun tasoon nähden.

5. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin osa-aluekohtaiset arviointimenettelyt ja tulokset

5.1 Toiminnallinen laajuus ja laatu

Arvioinnin toteutustapa

Toiminnallisen laajuuden ja laadun arvioinnissa tarjoajan tehtävänä oli demonstroida aihealuekohtaisia käyttäjätarinoiden toteutuksia samalla tavalla kuten kevään 2014 tuotevertailu A:ssa:

- Arvioinnin kohteena oli toiminnallisuuden kattavuus suhteessa tavoitteisiin ja asetettuihin vaatimuksiin. Tarjoaja esitteli tuotteensa toiminnallisuuden etukäteen lähetettyihin käyttäjätarinoihin perustuen. Kussakin demonstraatioissa terveyden- ja sosiaalihuollon ammattiasiantuntijat seurasivat ja arvioivat demonstraatioita. Tuotteen arviointi tapahtui arviointikysymyssarjojen avulla ja arvioijat raportoivat havaintonsa määrämuotoisilla arviointilomakkeilla.
- Kukin toiminnallisen laajuuden ja laadun osittaisen uusinnan viidestä aihe-alueesta pisteytettiin kevään 2014 tuotevertailussa A käytettyjen arviointikysymyssarjojen avulla.
- Arvioijat perustivat omat arvionsa siihen, mitä he kyseisessä demonstraatioissa näkivät ja havaitsivat. Arvioijat valitsivat vastauksensa neliportaisesta tekstipohjaisesta arviointiasteikosta, jossa vaihtoeh-

tojen tekstit oli mukautettu vastaamaan kysymyksen sisältöä. Vastausvaihtoehdot vastasivat pisteitä 3-2-1-0 pisteytysmallissa kuvattua menettelyä.

- Tämän lisäksi jokaista aihealuekokonaisuutta koskevan demonstraatiotilaisuuden päätyttyä arvioijat arvioivat tuotteen soveltuvuutta kokonaisuutena (= toiminnallisen laajuuden ja laadun kokonaisarvio) vastaamalla tätä koskeneeseen kysymykseen ao. aihealueella. Kysymyksen vastauksen arviointiasteikko oli seitsenportainen (6-5-4-3-2-1-0) pisteytysmallissa kuvattuna mukaisesti.

Kokonaisarvio vastaavuuden arvioimiseksi perustui arvioijien henkilökohtaiseen arvioon, onko järjestelmä vähintään keväällä 2014 tuotevertailun A vastaavassa demonstraatiotilaisuudessa todettua tasoa vastaava.

Arvioinnin tulokset

Toiminnallisen laajuuden ja laadun aihealuekohtaiset tulokset laskettiin arviointikysymysten vastauksista "Tuotevertailun A pisteytysmalli" -dokumentissa kuvatulla tavalla.

Taulukko 1: Toiminnallisen laajuuden ja laadun aihealuekohtaiset arviointipisteet vastaavuuden arvioinnissa

Toiminnallinen laajuus ja laatu	Maksimipisteet	Epic (välikarsintapäätös)	Epic	Epic uusi	ero (+)
Kotihoito ja vanhuspalvelut	10,00	6,63	6,73	7,55	12,1 %
Sähköinen asiointi	10,00	6,26	6,36	8,56	34,5 %
Toimeentulotuki	10,00	5,15	5,15	7,68	49,0 %
Lastensuojelu	10,00	5,42	5,47	7,95	45,3 %
Vammaispalvelut	10,00	5,16	5,17	8,59	66,3 %

Taulukossa termi "maksimipisteet" tarkoittaa tuotevertailu A:n pisteytysmallin mukaista aihealueen enimmäispistemäärää ja termi "Epic (välikarsintapäätös)" vastaavasti alkuperäistä, kevään 2014 tulosta. Vastaavuusarvioinnin tulokset "Epic – Epic uusi" on laskettu identtisesti samoilla arvioijakokoonpanoilla eli kevään 2014 tuloksista on poistettu ne, jotka eivät osallistuneet vastaavuuden arviointiin.

Ammattilaisasiantuntijoiden kokonaisarviot vastaavuuden arvioinnista

Kaikissa toiminnallisen laajuuden ja laadun eri arviointitilaisuuksissa annetussa 96 arviossa oltiin samaa mieltä siitä, että järjestelmä on nähdyksi ja siitä syntyneen vaikutelman perusteella vähintään vastaavaa tasoa kuin keväällä 2014. Lisäksi 32:ssa arviossa oli sanallista palautetta, joissa tuotiin esille muun muassa toiminnallisuuksien selkeämpi rakenne, eri toimijoiden välisen tiedon kulun sujuvuus ja parempi käytettävyys sekä asiakkaan/potilaan voimavaran hyödyntäminen tietojen kirjauksessa. Lisäksi järjestelmän koettiin sisältävän toiminnan ohjaamista ja sote-integraatiota sekä niiden kehittämistä mahdollistavia elementtejä kevään 2014 tuotevertailu A:n demonstraatioissa koettua enemmän.

Johtopäätös

Pisteiden ja ammattilaisasiantuntijoiden antamien kokonaisarvioiden perusteella todetaan, että tarjoajan muutettu ohjelmistokokonaisuus *toiminnallisen laajuuden ja laadun* osalta on vähintään vastaavaa tasoa kuin alkuperäinen, kevään 2014 tuotevertailu A:ssa käytetty ohjelmistokokonaisuus.

5.2 Käytettävyys

Arvioinnin toteutustapa

Käytettävyysarvioinnin tavoite tuotevertailussa A oli todentaa, että tuotteiden käytettävyys keskeisissä sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisuuksissa on riittävää tasoa.

Käytettävyysarviointi tuotevertailun A vastaavuuden arvioinnissa toteutettiin luvussa 4 esitellyillä viidellä aihealueella. Se sisälsi samalla tavalla kuin kevään 2014 tuotevertailussa käytettävyysasiantuntijoiden tekemät asiantuntija-arvioinnit sekä demonstraatioihin osallistuneiden terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisasiantuntijoiden arviot käytettävyystä. Tämän osuuden tulokset laskettiin kaikkien arvi-

oinnin kohteena olleiden aihealueiden arviointipisteiden yhdistelmänä. Pisteytyksen muodostuminen on kuvattu dokumentissa "Tuotevertailun A pisteytysmalli".

Arvioinnin tulokset

Käytettävyyden asiantuntija-arviointi:

Käytettävyydsiantuntijoiden tekemissä arvioinneissa havaittiin eritasoisia ja -laajuisia käytettävyysongelmiä ja kaksi puuttuvaa toiminnallisuutta.

Taulukossa 2 on esitetty yhteenveto käytettävyydsiantuntija-arvioinnin aihealuekohtaisista tuloksista tarjoajan E muutetulla ohjelmistokokonaisuudella suhteessa kevään 2014 tuotevertailussa käytettyyn ohjelmistokokonaisuuteen. Osittaisen uusinnan aihealueilla kahden osalta arvosanat ovat samat kuin keväällä 2014 ja yhden aihealueen (Vammaispalvelut) arvosana on noussut yhdellä.

Taulukko 2: Käytettävyyden asiantuntija-arvioinnin aihealuekohtaiset arviointipisteet vastaavuuden arvioinnissa

Käytettävyys (asiantuntija-arviot)	Epic (välikarsinta- päätös)	Epic	Epic uusi
Kotihoito ja vanhuspalvelut*			
Sähköinen asiointi	2	2	2**
Toimeentulotuki	1	1	1
Lastensuojelu	1	1	1
Vammaispalvelut	1	1	2

*Kotihoidon ja vanhuspalvelujen aihealueella käytettävyyden asiantuntija-arviointia ei vastaavuuden arvioinnissa suoritettu lainkaan vastaavasti kuin kevään 2014 tuotevertailu A:ssa.

**Sähköisen asiointin aihealueella käytettävyyden asiantuntija-arviointia ei vastaavuuden arvioinnissa suoritettu, koska tämä arviointi oli jo kevään 2014 tuotevertailussa A toteutettu asiakas/potilasportaalin arvioinnin yhteydessä tarjoajan ilmoittamalla alkuperäiseen ohjelmistokokonaisuuteen kuuluvalla terveydenhuollon järjestelmän portaalilla.

Käytettävyydsarvioinnin kokonaispisteet:

Alla olevassa taulukossa 3 on kuvattu käytettävyyden kokonaispisteet aihealueittain, jotka sisältävät sekä käytettävyydsiantuntija-arvioinnin tulokset että ammattilaisasiantuntijoiden arviot käytettävyydestä. Käytettävyydsiantuntija-arvioinnin osuus kokonaispisteissä on 2/3 pisteytysmallin mukaisesti.

Taulukko 3: Käytettävyyden aihealuekohtaiset kokonaispisteet vastaavuuden arvioinnissa

Käytettävyys	Maksimipisteet	Epic (välikarsinta- päätös)	Epic	Epic uusi	ero (+)
Kotihoito ja vanhuspalvelut	5,00	3,87	3,90	4,25	9,0 %
Sähköinen asiointi	10,00	6,79	6,84	7,46	9,1 %
Toimeentulotuki	10,00	4,01	4,03	4,42	9,6 %
Lastensuojelu	10,00	3,96	3,99	4,65	16,3 %
Vammaispalvelut	10,00	4,06	4,07	6,87	68,9 %

Taulukossa termi "maksimipisteet" tarkoittaa tuotevertailu A:n pisteytysmallin mukaista aihealueen enimmäispistemäärää ja termi "Epic (välikarsintapäätös)" vastaavasti alkuperäistä, kevään 2014 tulosta. Vastaavuusarvioinnin tulokset "Epic – Epic uusi" on laskettu identtisesti samoilla arvioijajakoonpanoilla eli kevään 2014 tuloksista on poistettu ne, jotka eivät osallistuneet vastaavuuden arviointiin.

*Kotihoidon ja vanhuspalvelujen aihealueella kokonaispisteisiin sisältyy vain ammattilaisasiantuntijoiden arviot käytettävyydestä vastaavasti kuin kevään 2014 tuotevertailu A:ssa.

**Sähköisen asiointin aihealueella vastaavuuden arvioinnin kokonaispisteisiin sisältyy ammattilaisasiantuntijoiden suorittamat arviot käytettävyydestä yhdistettynä kevään 2014 tuotevertailun A:n asiakas/potilasportaalin arvioinnissa suoritettujen käytettävyyden asiantuntija-arvioinnin arviointipisteisiin (ks. taulukko 2).

Vastaavuuden arviointi käytettävyyden osalta

Kaikki käytettävyyden kokonaispisteisiin kullakin aihealueella vaikuttaneet pisteet olivat vähintään vastaavaa tasoa kuin kevään 2014 pisteet. Lisäksi käytettävyyden asiantuntija-arvioinnissa todettiin, että kullakin arvioidulla aihealueella käytettävyysohjelmien vaikuttavuus ja laajuus oli pienempi ja puuttuvia toiminnallisuuksia oli selkeästi vähemmän kuin keväällä 2014.

Johtopäätös

Edellä olevien tulosten perusteella ammatillisiasiantuntijoiden ja käytettävyydasiantuntijoiden arviot käytettävyydestä ovat linjassa keskenään niillä aihealueilla, joilla kummatkin arvioinnit toteutettiin demonstraatioiden perusteella (aihealueet toimeentulotuki, lastensuojelu ja vammaispalvelut). Koska lisäksi kaikkien aihealueiden osalta käytettävyyden kokonaispisteet ovat vähintään samaa tasoa kuin keväällä 2014, todetaan, että tarjoajan muutettu ohjelmistokokonaisuus *käytettävyyden* osalta on vähintään vastaavaa tasoa kuin alkuperäinen, kevään 2014 tuotevertailu A:ssa käytetty ohjelmistokokonaisuus.

5.3 Mukautettavuus sosiaalihuollon osalta

Arvioinnin toteutustapa

Hankkeen tavoitteiden mukaisesti valittavan tuotteen on oltava laajasti mukautettavissa (konfiguroitavissa). Tällä tarkoitetaan tuotteessa olevaa kyvykkyyttä mukautua käyttäjien ja käyttäjäorganisaatioiden tarpeisiin ja näiden muutoksiin, eli tuote on joustava. Keskeistä on lisäksi se, että tuotteen mukauttaminen on mahdollisimman laajalti käyttäjäorganisaation hallinnassa, päätettävissä ja tehtävissä ilman toimittajan toimenpiteitä tai merkittävää erityisosaamista. Mukauttamisen tulee siis voida tapahtua pääosin ilman ohjelmiston lähdekoodin muutoksia/lisäyksiä ja mukautettujen ominaisuuksien tulee pysyä muuttumattomina ja toimivina ohjelmistokoodin versiopäivityksestä toiseen. Mukautettavuuden tason on oltava hyvä läpi koko tarjotun ohjelmistokokonaisuuden.

Samalla tavalla kuin kevään 2014 tuotevertailussa, sosiaalihuollon kliiniset asiantuntijat arvioivat tuotteen sosiaalihuollon mukautettavuuskyvykkyyttä ja sen vaatimaa osaamista kunkin aihealueen (ks. luku 4 edellä) ennakkotehtävien ja testitilanne tehtävien interaktiivisen demonstraation perusteella käyttäen tehtäviin liitettyjä arviointikysymyssarjoja. Keskeisiä aiheita olivat:

- Käyttäjän näkökulmasta tarkasteltuna kyseeseen tulevat mm. erilaiset lomakkeet ja raportit, herätteen rakentamiskyky kuten päätöksen tuen herätteet ja lomakkeen täyttämiseen liittyvät herätteet, ohjelmoitu reagointi herätteisiin (ns. metakieli), käyttäjän ohjaaminen, älykkyyttä sisältävät määräykset, hoitoprotokollat, erilaiset näkymät sekä työpöytä.
- Järjestelmän näkökulmasta tarkasteltuna käyttäjänäkölma hyödyntää koodistoina keskeisiä sanaanstoja ja rakenteisten elementtien sisältöjä sekä käyttöoikeuksien hallintalogiikkaa.

Kokonaisarvio vastaavuuden arvioimiseksi perustui arvioijien henkilökohtaiseen arvioon, onko järjestelmä vähintään keväällä 2014 tuotevertailun A vastaavassa demonstraatiotilaisuudessa todettua tasoa vastaava.

Arvioinnin tulokset

Mukautettavuuden aihealuekohtaiset tulokset laskettiin arviointikysymysten vastauksista "Tuotevertailun A pisteytysmalli" -dokumentissa kuvatulla tavalla. Hankinnan vaatimuksiin sisältyvänä yhtenä keskeisenä tavoitteena on yksi, yhteinen sähköisen asioinnin portaali. Mukautettavuuden arvioinnin lopputuloksissa otettiin huomioon siten vain yksi mukautettava portaali, jonka tarjoaja oli jo kevään 2014 tuotevertailu A:ssa ilmoittanut olevan terveydenhuollon järjestelmän portaali. Vastaavuusarvioinnissa ei mukautettavuuden sähköisen asioinnin portaali -aihealueen arviointituloksia luonnollisesti otettu huomioon lopputuloksissa.

**Taulukko 4 Sosiaalihuollon mukautettavuusarvioinnin kokonaispisteet
vastaavuuden arvioinnissa**

SOS mukautettavuus	Maksimi- pisteet	<i>Epic</i> (välilläkärsintä- päätös)	Epic	Epic uusi	ero (+)
Raportointi	20,00	14,30	14,30	19,16	34,0 %
Lomakkeet	25,00	11,92	11,92	23,03	93,2 %
Protokollat	15,00	6,95	6,95	14,51	108,8 %
Näkyvät	15,00	7,60	7,60	14,83	95,2 %
Herätekasittely	15,00	9,00	9,00	14,25	58,3 %

Taulukossa termi "maksimipisteet" tarkoittaa tuotevertailu A:n pisteytysmallin mukaista aihealueen enimmäispistemäärää ja termi "Epic (välilläkärsintäpäätös)" vastaavasti alkuperäistä, kevään 2014 tulosta. Arvioijakokoonpano vastaavuuden arvioinnissa oli sama kuin kevään 2014 arvioinnissa.

Ammattilaisasiantuntijoiden kokonaisarviot vastaavuuden arvioinnista

Kaikissa sosiaalihuollon mukautettavuuden arviointitilaisuudessa annetussa kahdeksassa (8) arvioissa oli samaa mieltä siitä, että järjestelmä on nähdyn ja siitä syntyneen vaikutelman perusteella vähintään vastaavaa tasoa kuin keväällä 2014. Sanallisia arvioita ei mukautettavuuden vastaavuuden arvioinneissa annettu.

Johtopäätös

Pisteiden ja ammattilaisasiantuntijoiden antamien kokonaisarvioiden perusteella todetaan, että tarjoajan E muutettu ohjelmistokokonaisuus *sosiaalihuollon mukautettavuuden* osalta on vähintään vastaavaa tasoa kuin alkuperäinen, kevään 2014 tuotevertailu A:ssa käytetty ohjelmistokokonaisuus.

5.4 Tulosten validointi ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnissa

Vastaavuusarvioinnin lähtökohtana on ollut että arvioijien kokoonpano on yhteneväistä molemmilla arviointikerroilla. Koska vastaavuusarvioinnin arviointitilaisuuksista puuttui joitakin arvioijia, jotka olivat olleet mukana kevään 2014 tuotevertailuissa, suodatettiin näiden henkilöiden antamat arviot pois myös vertailukohteena olleiden kevään 2014 tuotevertailun käyttäjätarinoiden arvioista. Tarkennuksena:

- Jos kevään 2014 tuotevertailussa arvioija oli ollut pois kokonaan yhden tai useamman tarjoajan tietyn käyttäjätarinan (tai mukautettavuuden) demonstraatiosta, poistettiin kaikki arvioijan antamat arviot myös muiden tarjoajien samasta käyttäjätarinasta (mukautettavuudesta) sekä vastaavuusarvioinnin samasta käyttäjätarinasta (mukautettavuudesta).
- Jos arvioija oli pois yhden tai useamman tarjoajan tietyn käyttäjätarinan demonstraation osiosta, poistettiin arvioijan antamat arviot myös muiden tarjoajien saman käyttäjätarinan samasta osiosta sekä vastaavuusarvioinnin saman käyttäjätarinan samasta osiosta.
- Jos arvioijalta puuttui yhden tai useamman tarjoajan osalta tietyn aihealueen toiminnallisen laajuuden ja laadun kokonaisarvio, poistettiin arvioijan antamat toiminnallisen laajuuden ja laadun kokonaisarviot myös muiden tarjoajien saman osa-alueen osalta sekä vastaavuusarvioinnin saman osa-alueen osalta.
- Jos arvioijalta puuttui yksi tai useampi arvio jonkin tarjoajan tietyn aihealueen käytettävyyssarvioinnin loppukyselystä, kyseisen arvioijan loppukyselyarviot kyseisellä aihealueella ja tarjoajalla poistettiin tuloksista.

Taulukossa 5 on esitetty vastaavuusarvioinnin lopulliset kokonaispisteet osa-alueittain.

**Taulukko 5 Yhteenveto osa-aluekohtaisista kokonaispisteistä
vastaavuuden arvioinnissa**

Osa-alue	painokerroin	<i>Epic</i> (välilläkarsinta- päätös)	Epic	Epic uusi	ero (+)
Toiminnallinen laajuus ja laatu	50,0 %		69,12	80,55	16,5 %
Sosiaalihuollon mukautettavuus	17,5 %		49,77	85,78	72,4 %
Terveystuollon mukautettavuus*	17,5 %		92,81	92,81	0,0 %
Käytettävyys	15,0 %		66,45	71,26	7,2 %
Kokonaispisteet		69,33	69,48	82,22	18,3 %

Taulukossa termi "painokerroin" tarkoittaa tuotevertailun A pisteytysmallin mukaista osa-alueen painokerrointa ja termi "Epic (välilläkarsintapäätös)" vastaavasti alkuperäistä, kevään 2014 tulosta.

Vastaavuusarvioinnin tulokset "Epic – Epic uusi" on laskettu identtisesti samoilla arvioijajakoonpanoilla eli kevään 2014 tuloksista on poistettu ne, jotka eivät osallistuneet vastaavuuden arviointiin.

*Terveystuollon mukautettavuutta ei arvioitu vastaavuusarvioinnissa, koska se oli suoritettu samalla ohjelmistokokonaisuudella jo keväällä 2014.

6. Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin lopputulos

6.1 Kokonaisarvio ohjelmistokokonaisuuden vastaavuuden arvioinnista

Edellä kohdissa 5.1 – 5.4 esitettyjen tulosten ja johtopäätösten perusteella todetaan, että kokonaisuutena tarjoaja Epicin muutettu ohjelmistokokonaisuus on toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden kannalta arvioituna vähintään kevään 2014 tuotevertailu A:ssa arvioidun ohjelmistokokonaisuuden tasoa vastaava.

6.2 Vaikutukset vähimmäisvaatimusten täyttymiseen

Koska tarjoajan muutettu ohjelmistokokonaisuus vastaa muuttuneilta osin toiminnallisen laajuuden ja laadun, käytettävyyden sekä mukautettavuuden osalta tuotevertailussa A:ssa käytetyn ohjelmistokokonaisuuden tasoa, todetaan, että tuotevertailuun A liittyneet vähimmäisvaatimukset täyttyvät myös tarjoajan muutetun ohjelmistokokonaisuuden osalta. Ohjelmistokokonaisuuden muutoksen vaikutuksia Tuotevertailu A:n tuloksiin on edellä mainitun varmistamiseksi verrattu myös suhteessa välilläkarsintavaiheen tarjoajakohtaisiin tuloksiin. Arvion perusteella ohjelmistokokonaisuuden muutoksella ei olisi ollut myöskään vaikutusta välilläkarsinnan tuloksiin eikä siten tarjoajien valintaa toiselle kierrokselle koskeneeseen päätökseen.

Helsingissä 26. helmikuuta 2015

Hannu Välimäki
Hankejohtaja

Ohjelmistokokonaisuuden vastaavuusarvioinnin tulosten liitteet:

Liite 1: Vastaavuusarvioinnin kuvaus ja toteutus suunnitelma

(= Tuotevertailun A osittaisen uusinnan kuvaus- ja toteutus suunnitelma (27.11.2014) ja sen liitteet):

1. Luettelo tuotevertailun A osittaisen uusinnan käyttäjätarinoista, arviointitehtävistä ja muusta arviointimateriaalista (erillinen dokumentti, 27.11.2014)
2. Tuotevertailun A osittaisen uusinnan päiväaikataulu ja demonstraatioiden sijainti (erillinen dokumentti, 27.11.2014, joka korvattu 28.11.2014)
3. Tuotevertailun käsitteitä

Liite 2: Tuotevertailun A osittaisen uusinnan vahvistettu päiväaikataulu ja demonstraatioiden sijainti, 28.11.2014 (korvaa yllämainitun liitteen 1 liitteen 2 dokumentin)